

BILDANDE AV *Naturreseptet Västeråsskogen*

Objektnummer	2202104
Län	Västernorrland
Kommun	Sollefteå
Socken	Ed
Fastighet	Eds-Västerås1:30
Markägare	Staten genom naturvårdsfonden.
Förvaltare	Länstyrelsen
Lägesbeskrivning	Cirka 6 km väster om Forsmo och cirka 15 km nordväst om Sollefteå.
Ekon kartblad	19H3c
Mittpunkt	x: 7018421 y: 1563732 (Rikets nät)
Areal [hektar]	24,8
Prod skogsmark [ha]	24,5
Naturtyper [ha]	Granskog 19
	Barrblandskog 3
	Lövblandad barrskog 2,5
	Myr 0,3

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreseptat.

För att trygga ändamålet med naturreseptatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 22 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm (1998:1252), att de föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser som framgår av detta beslut skall gälla beträffande naturreseptatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller från den 4 november 2004 även om beslutet överklagas.

I enlighet med 2 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm, ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reseptatet

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar länsstyrelsen att fastställa bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt en naturskogsmiljö som har mycket av de strukturer, såsom döda stående och liggande träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem.

Syftet skall nås genom att låta skogen i huvudsak utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Eventuellt kan exempelvis mindre luckhuggningar komma att göras kring de äldre tallarna i området.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark och block.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 5 anlägga väg, stig eller spång.
- 6 avverka, fälla eller skada växande eller döda träd, upparbeta vindfällan eller utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av skjutna älgar, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 10 upplåta mark för militär övningsverksamhet.
- 11 uppföra jaktorn utan länsstyrelsens tillstånd.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 skötsel av skogsmarken, såsom begränsade luckhuggningar eller motsvarande, enligt skötselplan.
- 4 undersökningar av mark, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
- 2 plocka, gräva upp eller skada växtdelar, lavar eller vedlevande svampar. Bär och matsvamp får dock plockas.
- 3 skada mark och block.
- 4 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- 5 fånga och insamla ryggradslösa djur.
- 6 framföra motordrivet fordon.
- 7 utföra vetenskapliga undersökningar utan länsstyrelsens tillstånd.
- 8 arrangera idrottstävling utan länsstyrelsens tillstånd.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för reservatets skötsel enligt fastställd skötselplan. Inte heller skall föreskrifterna utgöra hinder för borttagande av enstaka träd och grenar som eventuellt hotar skada de byggnader som finns omedelbart intill naturreservatets gräns.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Sammanfattande beskrivning

Västeråsskogen är belägen i en svag sydsluttning på 150-160 meters höjd över havet. Området utgörs huvudsakligen av sandig-moig morän med mindre inslag av block och leriga havs- och sjösediment. Berggrunden består av yngre granit och pegmatit.

Större delen av området utgörs av äldre barrnaturskog som i dagsläget är 150-180 år gammal. Skogen domineras av äldre och flerskiktade granbestånd med ett ganska stort inslag av äldre tallar med väl utvecklade grenverk. Löv förekommer sparsamt i form av några grövre aspar och äldre grova björkar. Fältskiktet är av frisk ristyp med inslag av fuktigare svackor. I väster finns något yngre och mer brukad granskog och i öster finns ett cirka 45-årigt talldominerat bestånd.

Fläckvis är det gott om död ved i form av granlågor av olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Även döda stående träd förekommer, om än i mindre omfattning. I området finns några brända tallstubbar men få tydliga brandljud. Spår efter sentida skogsbruksåtgärder förekommer endast i mycket begränsad omfattning. På flera av de äldre tallarna växer talticka och på granlågorna finns flera intressanta vedlevande svampar, såsom ullticka, harticka, rosenticka, rynkskinn, lappticka och gräddticka. Hänglavar förekommer sparsamt till måttligt och utgörs i första hand av garnlav. Här och var växer lunglav på främst sälg.

Strukturen i form av flerskiktade bestånd med äldre träd, stående och liggande död ved av olika slag samt förekomsten av vedlevande svampar understryker områdets tydliga naturskogsprägel.

Ärendets beredning

Området är ej utpekade i översiktsplanen för Sollefteå kommun och några mer specificerade intressen finns ej redovisade för området. Några motstående intressen finns således inte redovisade för området i översiktsplanen. Vid tidpunkten för översiktsplanens upprättande, 1990, var områdets naturvärden troligen ej kända av någon myndighet. Området finns som ett naturvårdsobjekt (83503) i länsstyrelsens naturvårdsregister.

Skogsvårdsstyrelsen avgränsade år 1995 två mindre nyckelbiotoper i norra delen av naturreservatsområdet. I december 2000 anmälde markägarna ett större område där reservatet ingick för avverkning. Skogsvårdsstyrelsen genomförde i samband med detta en fältkontroll och bedömde att ett mycket större område än de två nyckelbiotoperna höll höga naturvärden. Då denna areal, knappt 20 hektar, vanligen är för stor för att kunna bevaras som biotopskydd inledde skogsvårdsstyrelsen i januari 2001 ett samråd med länsstyrelsen.

Länsstyrelsen kontaktade markägarnas ombud och fältbesökte området i februari och maj 2001. Länsstyrelsen instämde i skogsvårdsstyrelsens bedömning att området hyser höga naturvärden. Området föreslogs för Naturvårdsverket hösten 2001 och i mars 2002 kunde länsstyrelsen beställa värdering av skogsmarken efter att Naturvårdsverket berett området plats i den nationella områdesskyddsbudgeten. I maj 2002 inleddes förhandlingar om ekonomisk ersättning med markägarna och i maj 2004 förvärvades området av staten genom naturvårdsfonden.

Vid remissbehandlingen har yttranden inkommit från Skogsvårdsstyrelsen region Mellannorrland, Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Sollefteå kommun. Samtliga dessa tillstyrker en naturreservatsbildning. SGU har samrått med Bergsstaten och framför att Luossavaara-Kiirunavaara AB på 1980-talet undersökte förekomster av tenn söder om reservatsområdet. Vidare delar SGU Bergsstatens uppfattning att ett ökat antal naturreservat, generellt sett, kan leda till ett minskat intresse för prospektering och därmed en sämre potential för gruvnäringen. SGU tillstyrker dock som nämnts den aktuella reservatsbildningen.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har i möjligaste mån tagit hänsyn till de vid remissförfarandet inkomna synpunkterna, genom bearbetning av beslut och skötselplan. Den generella synpunkt som SGU framför, att ett ökat antal reservat kan leda till en sämre potential för gruvnäringen, anser länsstyrelsen vara viktig att beakta. För det aktuella reservatsbeslutet, som ju SGU tillstyrker, är frågan ej av avgörande karaktär, men den bör bevakas i de strategier som länsstyrelsen och andra aktörer utarbetar. Nu gällande mål innebär att maximalt 1,8 % av länets landareal kommer att vara statligt naturskyddad år 2010.

Västeråsskogen har tidigare påverkats av huggningar men sedan lång tid tillbaka har få skogsbruksåtgärder vidtagits i området. Sålunda har nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved tillåtits och dessa utgör idag ett påtagligt inslag i

området. Dessa värden är ovanliga i dagens av skogsbruk präglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik. Naturvärdena i dessa miljöer är följdriktligen också oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering. Genom naturreservatsbildning undanröjs dessa hot och förutsättningarna för bevarande av naturskogsmiljön, med dess strukturer och därtill hörande arter, förbättras.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

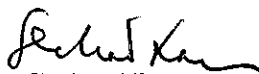
HUR MAN ÖVERKLAGAR

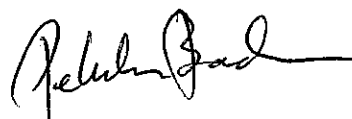
Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till Regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Kultur- och naturavdelningen, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning. I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Pekka Bader telefon 0611-349223, e-post Pekka.Bader@y.lst.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Tidningen Ångermanland.

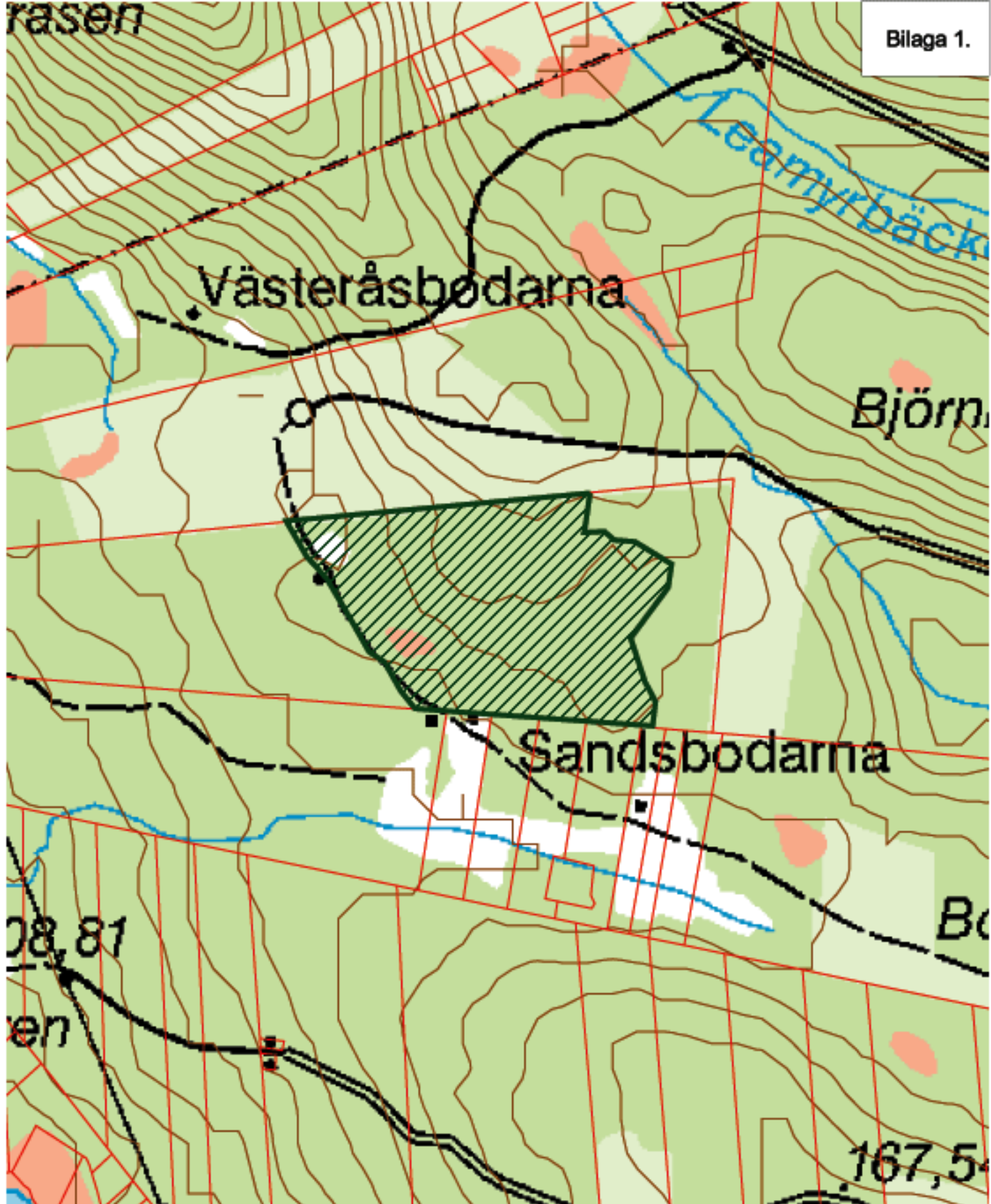
I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Gerhard Larsson beslutande, rättschef Lars Nyberg, sektionschef Hållbar samhällsplanering och boende Ulla Ullstein, chef Kultur- och naturavdelningen Robert Olsson samt naturvårdshandläggare Pekka Bader, föredragande.

Gerhard Larsson
landshövding

Pekka Bader
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutslista
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

© Lantmäteriet, 2002. Ur GSD-Fastighetskartan ärende nr M015641/Y.

© Lantmäteriet, 2000. Ur GSD-Geografiska Sverigedata, Dnr:L2000/2620-Y

 reservatsområde
 fastighetsgränser
 höjdkurvor 5 m ekvidistans

1:10000

Naturreseptet Västeråsskogen
 Beslutska 20041028
 Dnr 511-6615-02

Naturreseptatet Västeråsskogen

Sändlista

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm

Naturvårdsverket, Naturresursavdelningen, Blekholmsterrassen 36, 106 48 Stockholm

Margot Nilsson, Husnåsvågen 4, 881 33 Sollefteå

Marita Westin, Kornvågen 14, 873 40 Bollstabruk

Kopia för kännedom

Lantmäterimyndigheten, Djupövågen 3, 881 31 Sollefteå

Sollefteå kommun, Djupövågen 3, 881 80 Sollefteå

Skogsvårdsstyrelsen Mellannorrland, Skedom, 881 92 Sollefteå

Naturskyddsföreningen i Sollefteå, c/o Sven Arne Svensson, Tallvågen 20, 881 41 Sollefteå

Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Vignås-Ås vågsamfällighet, c/o Peter Nålholm, SCA Skog AB, markjuridik, 851 88

Sundsvall

Skogsvårdsstyrelsen Ångermanland, Köpmangatan 49, 895 00 Bredbyn

Skötselplan för *Naturreservatet Västeråsskogen*

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

BESKRIVNINGSDDEL

Historisk markanvändning

Med tanke på områdets belägenhet bör det vara präglad av skogsbruk sedan lång tid tillbaka. Dock torde brukandet ha varit tämligen lågintensivt under många år och spår efter sentida skogsbruksåtgärder förekommer endast i mycket begränsad omfattning. Med tanke på omgivande fäboddar har skogsbete rimligen förekommit under lång tid. Detta bete är dock inget som tydligt präglar området idag.

Kulturmiljövärden

Cirka 100 m öster om västra reservatsgränsen syns rester av en gammal stig som löper i NNW-SSO riktning och som leder till Västeråsbodarna nordväst om reservatet. I övrigt finns så vitt känt inga fornlämningar eller andra kulturspår inom reservatet. Omedelbart söder om reservatsområdet finns en fäbodlämning, Sandsbodarna. Den utgörs av igenväxande åker och äng med ung blandskog och planterad gran. Lämningarna omfattar flera byggnader och i två av husen är årtalen 1844 och 1845 inhuggna. Några hundra meter öster om reservatet finns Västerås gamla fäbodvall (Västerås fäboddar på karta från 1792) och 500 meter nordväst om reservatet återfinns alltså Västeråsbodarna.

Friluftsliv

Området besöks i ringa omfattning av allmänheten.

Servitut och samfälligheter

Några samfälligheter eller gällande servitutet finns inte inom reservatsområdet. Staten har i samband med förvärv av området fått rätt att för utfart använda körvägen omedelbart väster om reservatet om framtida behov skulle uppstå.

Jakt

I samband med naturreservatsbildningen slöts ett avtal om nyttjanderätt till all jakt mellan staten och dåvarande markägarna. Detta avtal löper till 2009-05-31 och förlängs med en avtalsperiod i sänder, förutsatt att det inte sägs upp senast sex månader före avtalstidens utgång.

I avtalet förbinder sig jakträttshavarna att följa de föreskrifter som anges för naturreservatet. Av avtalet och föreskrifterna framgår att jaktorn ej får uppföras utan länsstyrelsens tillstånd samt att uttransport av älgar med mindre banddriven älgdragare/fyrhjuling skall göras så att risken för markskador och spårbildning minimeras.

PLANDEL

Gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

I väster följer gränsen körvägens östra kant och innefattar ej någon byggnad (koja).

Brand

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Byggnader

Inom reservatet finns inga byggnader men intill reservatets västra gräns står ett par äldre kojor. Enligt reservatsbeslutet skall föreskrifterna ej utgöra hinder för borttagande av enstaka träd och grenar som eventuellt hotar skada dessa byggnader.

Tillsyn

Länsstyrelsen utser en praktiskt ansvarig för tillsyn av information samt efterlevnad av reservatsbestämmelser. Uppdraget regleras i avtal.

Indelning i skötselområden

Området har indelats i två skötselområden, vilka båda innefattar hela reservatet (se karta).

Skötselområde 1

Skogsmark

Mål

Att låta skogsmiljöerna utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer med de strukturer, såsom gamla träd och döda stående och liggande träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem.

Åtgärder

■ Ringbarkning av gran

Genomförs eventuellt i de södra, centrala delarna av området för att gynna enstaka grövre, äldre tallar. Förslagsvis sker detta genom att ringbarka några granar intill respektive tall, granar som sedan får dö och falla.

Observera att området huvudsakligen bör lämnas för fri utveckling. Ringbarkning bör endast

komma ifråga kring ett mindre antal träd.

Skötselområde 2

Friluftsliv

Mål

Att området ska vara fortsatt tillgängligt för allmänheten.

Åtgärder

■ Informationstavlor

Två tavlor bör sättas upp i norr och söder längs stigen som löper längs reservatets västra kant (se skötselkarta).

■ Information på hemsida

En beskrivning av området läggs ut på länsstyrelsens hemsida (www.y.lst.se).

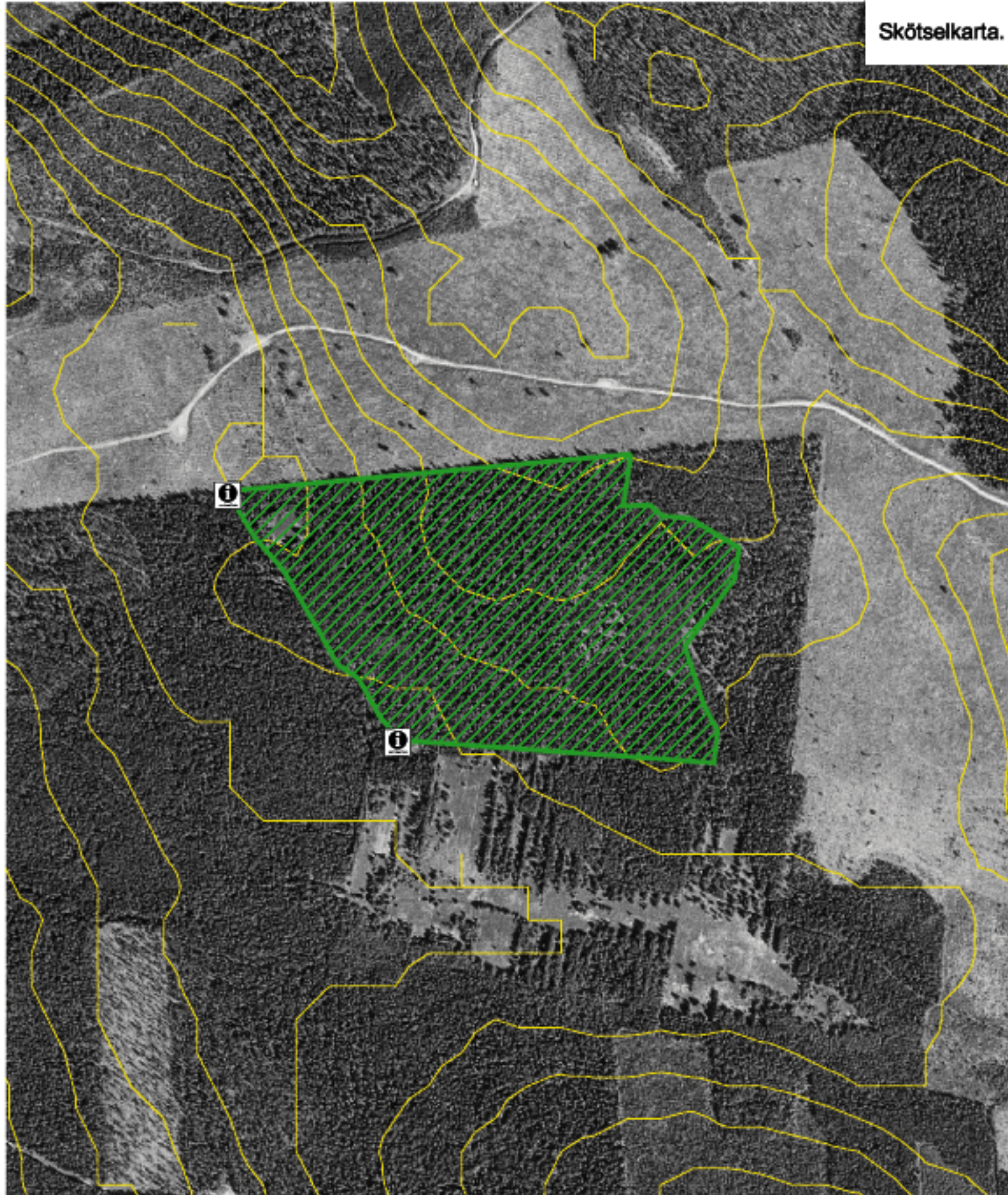
Inga ytterligare åtgärder förutom tillsyn vidtas. Ingen vägvisning görs från huvudväg. Inga sopbehållare sätts ut inom reservatet, utan besökare anmodas att ta med sitt avfall hem igen.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	2	2005	engångsåtgärd	
1	Informationstavlor	2	2005	engångsåtgärd	reservatsanslag
3	Ringbarkning av gran	1			reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen. Inventeringar av i första hand vedlevande organismer (svampar och insekter) bör genomföras med i storleksordningen 10 års mellanrum. Val av inventeringsår bör styras av årsmånen och inventeringar genomföras företrädesvis under goda svampår.

© Lantmäteriet 1998. Ur GSD - Digitalt ortofoto dnr. 507-98-3015.

1:7500

- informationstavlor
- reservatsområde
- höjdkurvor 5 m ekvidistans

Naturreseptat Västeråsskogen
Skötselplanekarta.
Dnr 511-6615-02
20041028